

Was er een hiaat tussen Genesis 1:1 en Genesis 1:2?

door: Daniël Bouter e.a.

Genesis 1:1, 2

De schepping

In Genesis 1:1 staat: 'In den beginne schiep God de hemel en de aarde'. Dat betekent in het huidige spraakgebruik niets anders dan dat God alle *materie* schiep, dus de *bouwstenen* waaruit in het verdere verloop van de schepping alle hemellichamen, de hemel en de aarde geschapen werden. Het tweede vers zou in modern spraakgebruik ongeveer zo omschreven kunnen worden: de materie bevond zich in chaos, aangezien nog geen energie de materie beïnvloedde en orde schiep, dat gebeurde pas doordat de Geest Gods over de wateren zweefde. Dit *zweven* kunnen we interpreteren als het instellen van de natuurwetten. In dit zweven over de wateren ligt de alomvattende beheersing van de materie, die nu aan wetten onderhevig wordt gemaakt. En nu begint met geweldige kracht de ontwikkeling van de materie in een bepaalde baan. De energie doet zijn intrede en het gaat om die vorm van energie, die lichtgevend en warmtegevend is en die zeer goed als de oorspronkelijke energie gedacht kan worden waaruit zich in de loop der tijd de andere vormen ontwikkeld hebben. Er is hier dus sprake van een vanzelfsprekende harmonie tussen de mededelingen uit Genesis en de moderne kosmische fysica (Prof. dr. J. Riem, 'Welten werden' 2, p. 7).

Het eerste dat God schiep was het *licht*, dat scheiding maakte tussen licht en duisternis, voordat er zelfs maar hemellichamen waren. Een groot bezwaar dat men altijd tegen de scheppingsgedachte heeft opgeworpen, is hoe het mogelijk zou kunnen zijn dat het licht van verre sterren de aarde toch in zo'n relatief korte tijd heeft bereikt en er dus niet miljarden lichtjaren over heeft gedaan. Dit lijkt inderdaad een onoverkomelijk probleem, wanneer men hierop de huidige natuurwetten toepast. In feite zijn deze echter al lang achterhaald. Zo weet men tegenwoordig dat al onze materie, zichtbaar of onzichtbaar, in feite niets anders is dan een speciale vorm van energie. Ook tijd is slechts een uiting van een energievorm. Deze energie komt vanuit de vierde dimensie (of nog hogere dimensies) en uit zich onder bepaalde omstandigheden als massa, als tijd of als elektromagnetische energiegolven. Zwaartekracht is bijvoorbeeld niets anders dan een ondergeschikte resultante van

elektromagnetische krachten. Het hele heelal bestaat in feite uit niets anders dan een gigantisch hologram met een heel spectrum aan frequenties en golven, die terug te voeren zijn op één superharmonische trilling met ontelbare subfrequenties. Deze subfrequenties zijn bijvoorbeeld elektronen, atomen, maar ook hogere samenhangende materie heeft weer een eigen (sub)frequentie. We kunnen hierbij denken aan planeten, sterrenstelsels of complete sterrenclusters. Naarmate de complexiteit toeneemt, omvat ook het frequentiespectrum een hogere orde.

God schiep eerst het licht. Licht is een elektromagnetisch verschijnsel en is het resultaat van bepaalde natuurwetten. We mogen dus ook veronderstellen dat op de eerste dag de natuurwetten geschapen werden. Door de nieuwe quantumtheorie is het enigszins mogelijk ons een voorstelling te maken waarom het mogelijk was dat het licht eerder werd geschapen dan de sterren. Sterren zijn niets anders dan een uiting van een bepaalde energievorm in de driedimensionale wereld. Maar het licht en de natuurwetten die God schiep op de eerste dag hadden een veel hogere orde, vier dimensies of mogelijk zelfs nog hoger. Toen God de sterren en andere hemellichamen schiep, betekent dit in feite niets anders dan dat toen de wetten ingesteld werden die ervoor zorgden dat energie uit de vierde dimensie zich kon uiten in massa. De sterren zijn dus helemaal niet nodig als energiebron; het ruimte-tijd netwerk van de vierde dimensie bevat vele malen meer energie dan het 'sterretje' dat een fractie hiervan omzet in massa en vervolgens op haar beurt weer elektromagnetische energie afstaat aan de driedimensionale omgeving.

De lengte van de scheppingsdag

Het Hebreeuwse woord *yom*, dat vertaald wordt met 'dag' in Genesis 1, kan gebruikt worden om tijd in het algemeen uit te drukken en het is in feite in de Bijbel niet minder dan 65 keer vertaald met 'tijd'. Het wordt echter bijna 1200 keer weergegeven door 'dag', en in de meervoudsvorm *yamin* wordt het ongeveer 700 keer vertaald met 'dagen'. Dit wijst erop dat de normale betekenis van *yom* en *yamin* respectievelijk 'dag' en 'dagen' is.

Dit wordt verder versterkt door een beschouwing van Genesis 1. In eerste instantie vinden we dat numerieke, bijvoeglijke naamwoorden (eerste, tweede, derde, etc) gebruikt zijn, wat erop wijst dat de schrijver een letterlijke dag bedoelde. Ter vergelijking kan de passage in Numeri 7 gebruikt worden, waar de vorsten van Israël op twaalf achtereenvolgende dagen hun wijdingsgaven brachten. In tweede instantie definieert de Hebreeuwse uitdrukking ‘avond en morgen’ de tijdsperiode van het woord *yom*, dat wil zeggen een letterlijke dag. De frase ‘avond en morgen’ komt ook voor in Daniël 8:14,26, waar het duidelijk letterlijke dagen betreft.

Dat de dagen in Genesis 1 *letterlijke* dagen zijn, wordt verder afdoende aangetoond door het vierde gebod. De scheppingsweek van Genesis wordt in Exodus 20 gebruikt als basis van de zes werkdagen en aansluitend de rustdag, en de woorden die door de hele tekst heen met ‘dag’ en ‘dagen’ worden vertaald zijn weer *yom* en *yamin*: ‘Gedenkt de sabbatdag (yom) dat gij die heiligt. Zes dagen (yamin) zult gij arbeiden en al uw werk doen: maar de zevende dag (yom) is de sabbat van de Here, uw God; ...want in zes dagen (yamin) heeft de Here de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag (yom); daarom zegende de Here de sabbatdag (yom) en heiligde die’ (Ex 20:8-11). Hier bij het vierde gebod, kan niets duidelijker zijn dan dat de zes scheppingsdagen en de ene rustdag van de Heer identiek in duur zijn met de zes werkdagen en de ene rustdag van onze zevendaagse week, die de Heer bevelen heeft te onderhouden.

De hiaattheorie (of: gap theory)

In 1814 poneerde Dr. Thomas Chalmers van de universiteit van Edinburgh voor het eerst de idee van een hiaat in de tijd (vandaar de naam van deze theorie) tussen Genesis 1:1 en 1:2. De reden hiervoor was *niet* van theologische aard, maar diende om tegemoet te komen aan de meningen van de geologen van zijn dagen, die uitgestrekte tijdsperioden vereisten, en tevens de letterlijke interpretatie van het scheppingsverhaal te handhaven. De hiaattheorie werd verder uitgewerkt in 1876 door Georg H. Pember in zijn boek ‘Earth’s Earliest Ages’, en zij is enorm populair geworden door de voetnoten met betrekking hiertoe in de Scofield Reference Bible, die voor het eerst gepubliceerd werd in 1917.

De hiaattheorie stelt dat de oorspronkelijk geschapen aarde van Genesis 1:1 was bevolkt door planten en dieren (inclusief pre-adamitische mensen!), maar vanwege de val van Lucifer werd vernietigd door een universele vloed. Terzelfder tijd, zo dacht men, werd de aarde in duisternis gedompeld en *werd* ze dus ‘woest en ledig’, zoals Genesis 1:2 vermeldt. De uitgestrekte tijdperken van de evolutionistische geologische tijdtabel werden verondersteld te zijn opgetreden in dit tijdsinterval, zodat de fossielen die in de aardkorst voorkomen de overblijfselen zouden zijn

van de oorspronkelijk perfecte wereld, die vernietigd was *voor* de zes letterlijke herscheppingsdagen die zijn opgetekend in Genesis 1:3-31.

De hiaattheorie krijgt steun omdat deze (oppervlakkig gezien) tamelijk indrukwekkende bijbelse kracht verleent aan een standpunt dat de evolutionistische geologische tijdtabel niet radicaal bestrijdt. Maar waarom zou men de evolutietheorie en de daarbij benodigde eonen van tijd willen verzoenen met het bijbelse scheppingsverhaal? De Bijbel geeft hiertoe geen enkel aanknopingspunt, ja, spreekt nergens over zulke tijdsperiodes. Nog afgezien van dit punt, gaat de evolutiegedachte volledig tegen Gods Woord in. Hierin vinden we een *degeneratie* van de mens en moreel verval sinds de schepping, niet een opklimming van de mens zoals de evolutietheorie dat leert. Alleen dit gegeven zou ons al voorzichtig moeten maken in betrekking tot deze theorie.

Een ander punt is het feit dat grote delen van de geologische kolom pas in een *zeer recent* verleden zijn gevormd. Het grootste gedeelte is pas in de tijd na de zondvloed gevormd en slechts een klein gedeelte tijdens of mogelijk voor de zondvloed. Er blijkt dus helemaal geen ontwikkeling in de geologische tijdskolom te zijn in de periode voor de zg. herschepping.

Ook prof. J.C. Whitcomb toont in zijn boek ‘The Early Earth’ aan dat bij nader onderzoek deze theorie de eenheid en volledigheid van het scheppingsverhaal volledig compromitteert. De volmaaktheid van de oorspronkelijke wereld, de genetische continuïteit van fossielen en levende vormen, de totaliteit van Adams gebied, en het unieke van zowel de vloek in Eden en de wereldwijde catastrofe van de vloed van Noach (1, p. 131).

In feite zijn de verschillen tussen de hiaattheorie en het schriftuurlijk onderricht over een betrekkelijk recente schepping in zes dagen erg diep:

(1) De hiaattheorie compromitteert de leer van Adams heerschappij over Gods schepping, want in Genesis 1:26 lezen we dat God met betrekking tot het mensdom zei: ‘(...) opdat zij heersen over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over het vee en over de gehele aarde en over al het kruipend gedierte dat op de aarde kruipt’. Als de interpretatie van de hiaattheorie correct is, dan zou Adam (de eerste mens) op een wereld geplaatst zijn die pas door God vernietigd was, en dan zou hij letterlijk gelopen hebben op een begraafplaats van miljarden schepselen over wie hij nooit zijn rechten uitgeoefend zou hebben.

(2) De hiaattheorie veronderstelt dat vleesetende en allestetende dieren niet alleen miljoenen jaren *voor* Adam leefden en stierven, maar zelfs *voor* de val van Satan! Dit is in strijd met het duidelijke onderricht van de Schrift, dat het ‘zuchten en in barensnood zijn’ van het dierenrijk het gevolg is van de vloek in Eden, die kwam *na* de val van Adam. Ook zegt de Bijbel dat door één zonde de dood in de wereld is gekomen,

namelijk door Adam. Voor die tijd kende de schepping geen dood. Hiermee verliest de hiaattheorie zijn geloofwaardigheid.

(3) De hiaattheorie moet het 'zeer goed' van Genesis 1:31 herdefiniëren. Wij lezen daar: 'God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed'. Wanneer de hiaattheorie juist is, dan was deze 'zeer goede wereld' een kerkhof van miljarden schepselen en reeds het domein van Satan, die in 2 Korintiërs 4:4 wordt beschreven als de 'god van deze eeuw'.

(4) Volgens de hiaattheorie werden alle planten en dieren van de oorspronkelijke wereld vernietigd en gefossiliseerd, en dus zouden ze geen genetische verwantschap met de levende dingen van de huidige wereld kunnen hebben. Toch schijnt de meerderheid van de fossielen identiek van vorm te zijn met de moderne exemplaren. Er worden tegenwoordig op aarde ook zogenaamde 'levende fossielen' gevonden en deze zijn identiek met die welke gefossiliseerd gevonden worden. Bijvoorbeeld de coelacanth (vis), de ginkgo, Araucaria en Cycas coniferen en de paardenstaart Equisetum. Belangrijk is echter dat sommige aanhangers van de interpretatie van Genesis 1 volgens de hiaattheorie, menselijke fossielen in het tijdshiaat plaatsen en zo tot de 'conclusie' komen dat er pre-adamitische mensen bestonden, maar dat die geen eeuwige ziel bezaten.

(5) Als de hiaattheorie juist was, dan zouden we blijven zitten zonder duidelijke uitspraak van God met betrekking tot de oorspronkelijk volmaakte wereld; dan zouden we niets weten met betrekking tot de volgorde van de gebeurtenissen bij de schepping; niets over de rangschikking van haar karakteristieke onderdelen; niets van de geschiedenis (die meer dan 99,99 % van de aardhistorie kon hebben uitgemaakt). Van de christen zou verwacht worden dat hij naar de evolutionist zou gaan om zijn nieuwsgierigheid met betrekking tot zulke zaken te bevredigen. Zo werkt de Bijbel niet. De Bijbel is de enige bron die ons kan onderrichten betreffende deze zaak, niet het uitermate gebrekkige inzicht van dat wat zich 'wetenschap' durft te noemen. De evolutietheorie bestaat alleen maar omdat de ongelovige mens God niet wil erkennen, want hiertoe wordt hij gedwongen als hij de schepping werkelijk onvooringenomen gaat onderzoeken. De satan heeft dit echter weten te verhinderen door de mensen in evolutie te laten geloven, en hij heeft hun gedachten dusdanig gemanipuleerd en vervormd dat zij zelfs de overduidelijke aanwijzingen van God in de schepping niet meer kunnen zien.

(6) Tenslotte neemt de hiaattheorie stilzwijgend aan dat Noach's vloed (waaraan Mozes drie hele hoofdstukken in Genesis wijdt) betrekkelijk onbelangrijk was vanuit het oogpunt van zijn geologische en hydrodynamische effecten, aangezien al de belangrijke fossielhoudende formaties afgezet zouden zijn door de veronderstelde vloed in Genesis 1:2.

Wanneer we aandacht schenken aan grammaticale en taalkundige kanten van de hiaattheorie, merken we dat

deze niet kan worden bewezen. Weston Fields heeft in zijn boek 'Unformed and Unfilled' de betekenis van de Hebreeuwse woorden 'asah' (maken) en 'barah' (scheppen) en de relaties tussen deze woorden beschouwd. Hij komt tot de conclusie dat de betekenis van deze woorden zodanig is dat ze geen ruimte geven voor een hiaat tussen Genesis 1:1 en 1:2. En verder dat ze een recente schepping vereisen (p. 71). Na bestudering van de grammatica van Genesis 1:2 concludeert hij dat de onderdelen waaruit dit vers is samengesteld een beschrijving geven van de handeling van het hoofdwerkwoord (nl. de actie van het *scheppen* van hemel en aarde in Genesis 1:1), en *geen chronologisch* na 1:1 *volgende ontwikkeling* (p. 86). Van het 'was' in Genesis 1:2 wordt aangetoond dat het de traditionele en enige legitieme vertaling is van het Hebreeuwse 'hayetha', en op deze wijze wordt een van de krachtigste argumenten van de hiaattheorie tenietgedaan.

Weston Fields onderzocht ook de frase die vertaald is als 'woest en ledig', en hij toont aan dat 'noch lexicografische definities, noch contextuele gebruiken vereisen dat we Genesis 1:2 zien als een oordeelstoneel, een duivelse toestand, teweeggebracht door de val van engelen (p. 129). Hij concludeert dat de Hebreeuwse woorden 'tohu' en 'bohu' gebruikt zijn om iets te beschrijven dat 'onbeëindigd en onduidelijk is, maar niet noodzakelijkerwijs slecht!' (p. 129). Zijn boek is een fraaie weerlegging van wat waarschijnlijk het 'standaardwerk' van de hiaattheorie is: 'Without Form and Void' (woest en ledig), door Arthur C. Custance. Buiten de argumenten, die hierboven in overweging zijn genomen, bekijkt Weston Fields ook al de andere argumenten betreffende de hiaattheorie, zoals de duisternis, 2 Korintiërs 4:6, Hebreeën 11:3, zonde, fossielen en pre-adamitische mensen, Lucifers zonde en val, zijn nederwerping ('katabole', het woord dat vertaald is door 'grondlegging' in de zinsnede 'van de grondlegging der wereld af', die voorkomt in Matt. 25:34; Luc. 11:50; Joh. 17:24; Ef. 1:4; Hebr. 4:3; 9:26; 1 Petr. 1:20 en Openb. 13:8 en 17:8). Voorstanders van de hiaattheorie beweren dat dit woord vertaald zou moeten worden met 'gewelddadige verbreking'. In ieder geval wordt aangetoond dat de argumenten van de hiaattheorie steriel zijn, gebaseerd op theologische vooroordelen, en buitengewoon geforceerd (p. 146).

De hiaattheorie is dus een compromis: een moderne theorie die slechts geformuleerd is in de laatste paar eeuwen, in een poging het bijbelse verslag van de schepping in overeenstemming te brengen met het evolutiedenken. We hebben echter gezien dat de hiaattheorie niet rust op de onaantastbare rots van de Heilige Schrift en concluderen dat er geen tijdshiaat was tussen de eerste verzen van Genesis. Adam werd dus geschapen toen de aarde nog maar zes dagen oud was.

Literatuurverwijzingen:

1. J.C. Whitcomb: The Early Earth.
2. Prof. Dr. J. Riem: Weltenwerden. 1925, Hamburg.

Oorsprong: [HB 19-09-2007](#)

© Oude Sporen 2007